

V TEM ČASU SPLOŠNEGA POVIŠANJA CEN JE SAMO S SODELOVANJEM NAROČNIKOV MOGOČE PREMESTITI DRAGINJO. — OBNOVITE VEDNO NAROČNINO PREJ KO POTEČE

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lapsa, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 218 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$4.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—; na tri leta \$15.—. Na New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50. Na inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 218 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 9-1242

DOHODNINSKI DAVEK

Najkasneje do 15. marca je moral vsakdo izpolniti poročilo o svojih dohodkih lanskega leta in če je bilo treba, je moral tudi plačati v zvezno blagajno svoj delež dohodninskega davka.

Sedaj pa prišla na vrsto davek, ki ga mora vsakdo odrajtati državi, v kateri živi. Ta davek zapade 15. aprila.

Poročilo o svojih dohodkih mora izpolniti vsakdo, ki je lansko leto zaslužil \$1000.; zakonci pa morajo to poročilo izpolniti, ako so zaslužili do \$2500 ali več.

Pri plačevanju letošnjega davka pa je razveseljivo to, da je dovoljeno odtegniti od davka 25 odstotkov, kar je governor Lehman v svojem letnem proračunu priporočal in legislatura njegovo priporočilo potrdila.

Kot pravi ravatelj urada za državni dohodninski davek Roy H. Palmer, mora vsakdo v svojem poročilu o dohodkih navesti vse višine, od kod je prejel kake dohodke in to so: plača za delo, plača za priložnostno delo, dobiček pri konjskih dirkah, loteriji, pri "bingo" itd. Vse to je treba navesti in od celega dohodka plačati dohodninski davek.

Marsikoga boli glava, kadar se bliža čas za plačanje davkov in to po vsej pravici, kajti celih 11 mesecev na davke ni niti mislil in je večnoma svoj zaslužek sproti porabil za razne potrebne in nepotrebne stvari in ko je treba plačati davek, pa ni klenarja. Mesec pred zapadlim plačilom pa začne razmišljati o tem, koliko bo treba plačati in kje bi vzela denar. Tudi malo bolj varčuje zadnji mesec, da bo mogel plačati svoj prvi obrok, kajti davek se lahko plača v treh obrokih.

Samski davkoplačevalec od svojega zaslužka odtegne \$1000, zakonci pa \$2500 in poleg tega še \$400 za vsakega otroka izpod 18 let. Poleg tega pa je dovoljeno odtegniti še nekatere druge zneske. Tako n. pr. je dovoljeno odtegniti stroške za avtomobil, ako je bil avtomobil v neposredni zvezi z zaslužkom. Dovoljeno pa ni odtegniti izdatkov za avtomobil pri vožnji na delo.

Odtegniti je dovoljeno odplačati na mortgage in ravno tako inenovane "bank debts", to je znesek posojenega denarja, ki ni bil vrnjen; za tako posojilo pa je treba predložiti dokaz. Za dolgoletna "sklaba posojila" pa ni dovoljeno odtegniti nobenega zneska. Dalje je dovoljeno odtegniti plačane davke za posestvo.

V naslednjem navajamo še nekaj drugih izdatkov, ki jih je dovoljeno odtegniti:

Pristojbina za registracijo avtomobila.
V newyorški državi 4 odstotke davka na gorolin.
Zvezni davek za telefonska in brzojavna poročila, članarina pri klubih in slično.
Sales tax v mestu New York.
Škoda vsled požara ali viharja.
Razni prispevki ali darila raznim ustanovam; kakor so cerkev, šola, dobrodelnost, znanstvo, kulturna društva, ali prispevki za kake občinske ustanove ali zadruge, veteranska društva itd.

Odtegniti pa ni dovoljeno osebnih izdatkov za življenje, za družino, za popravila pri hiši, plačila za zavarovalno polico itd.

Ko je od skupnih dohodkov vse to odšteto ali odtegnjeno, tedaj dobimo znesek, od katerega je treba še odšteti 25 odstotkov ali četrtino in tako dobimo znesek, od katerega je treba plačati davek in sicer od prvega tisočaka ali njegovega dela 2 odstotka, od drugega in tretjega tisočaka 3 odstotka, od četrtega in petega tisočaka pa štiri odstotke. Višje bo komaj komu treba iti.

Davek je treba plačati najkasneje do 15. aprila in sicer najmanj polovico; preostanek pa je nato treba plačati 15. junija in 15. oktobra. Seveda ni prepovedano plačati ves znesek naenkrat in sicer najkasneje 15. aprila.

Letos pa je še ena olajšava, namreč, da poročila ni treba podpisati pred javnim notarjem, temveč zadostuje samo podpis, ki zatrjuje, da je poročilo "pravilno in popolno."

Pa naj bo dovolj o tem mučnem in nadležnem pač pa potrebnem davku!

Hopkins in Ivan Maisky

Harry Hopkins, načelnik ameriško-angleškega odbora za razrešitev municije in osebni odposlanec predsednika Roosevelta v Londonu, je imel dolgo konferenco z ruskim poslanikom Ivanom Maiskim v ameriškem poslanstvu.

Pozneje je imel daljši razgovor z ministrskim predsednikom Churchillom, kateremu je poročal o svojem razgovoru s poslanikom Maiskim. Diplomatski krogi pravijo, da je bil poglavitni namen potovanja šefa generalnega št

ŠESTI APRIL

Šesti april bo ostal globoko v spominu vsakemu Jugoslavu, vsakemu Srbu, Hrvat in Slovencu.

Tega dne zgodaj zjutraj je najstrašnejši in najhujši sovražnik našega naroda s smrtonosnim orožjem kaznoval prestolnico Jugoslavije, slavno in legendarno mesto Beograd, simbol svobode in neodvisnosti Jugoslovancov, Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V zgodovini sedanje vojne in vseh prejšnjih vojn bo obstajalo in rušenje nebranjene mesta Beograda in neustojljeno pobijanje njegovega prebivalstva, ostalo zapisano s strašnimi črkami, ostalo bo za pisano med najbolj krutimi zločini, kar jih je bilo na svetu.

Beograd, srce Jugoslavije, je 27. marca odvrgel jarem Hitlerjevega nasilja in ponosno dvignil zastavo odpora proti pomirjevalni politiki nemogoče nevarnosti, proti duhu kapitulacije in sramotnega sprejemanja tujevolje ukazov in grožnjega vasilstva. Zaradi tega in samo zaradi tega je Hitler hotel strašno in krvavo kaznovati Beograd, ki je v tem dal signal upanja, odpora in borbe.

Sovražnik človeštva Adolf Hitler, je znesel svojo jezo nad Beogradom, ki se stoletja meša račune srednjeevropskih osvajačev na Balkan in v južno-vzhodni Evropi. Za Beogradom so obhajevali tudi Sarajevo in Skopje, mesta, v katerih je zavednost o potrebi neodvisnosti Balkana in južnega Slovenstva najbolj živa in najbolj konkretna.

Največji del Beograda porušen, 30,000 mrtvih, splošno opustošenje mesta, ki je bilo med najbolj civiliziranimi mesti na razpotju med Zahodom in Vzhodom, kot kazen za odpor, za najprevidnejši in najzavestnejši čut naroda, da ne popusti pred sovražnikom, da ohrani svoje dostojanstvo, svojo čast in svoj ponos, ponos samostojnega in svobodnega naroda. To je pomen Hitlerjeve kazni. Če je sploh mogoče govoriti o po

memu nekega Hitlerjevega dejanja.

Ko je Beograd bil porušen, je plakalo vse južno Slovanstvo, ves Balkan, vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, jokal je Zagreb in jokala Ljubljana, jokal je Novi Sad in Split. Jokali so in trpeli. Beograd je v tem trenutku svojega najstrašnejšega tpijenja postal veličastnejši in sijajnejši, kakor kdajkoli prej. Vsi pogledi in vsa čustva našega človeka so bili usmerjeni v to veliko mesto s plemenitim čutom, v katerem bi se široko slovanstvo in balkansko srce.

Beograd tudi danes, po nemški zasedbi in nemškem vseuničevanju ni mrtav. Nemški bombarniki in nemško nasilje ga niso mogli uničiti. Beograd, Zagreb in Ljubljana ostajajo in živijo za večnost našega naroda, ki jih je naselil in ki jim daje razlog in pomen za njihov obstoj. Narod, ki ga predstavljajo Beograd, Zagreb in Ljubljana ne more umreti. Ta tri mesta so sestavni deli velikega telesa. Iz njih veje duh svobode, neodvisnosti in večnega odpora ljudstva, ki se ne more pokoriti.

Zgodovina Beograda je zgodovina srbeštva, a tudi zgodovina jugoslovanstva. V Beogradu so bili zgrajeni temelji Jugoslavije. Skozi Beograd je šel njen razvoj, iz Beograda je govorila Jugoslavija svetu in Evropi.

Zato je moral Beograd plačati z življenji svoje mladine in s svojim napredkom. A usoda Beograda zločini mednarodnih razbojnikov ne morejo spremeniti. Beograd bo v prihodnji Jugoslaviji igral svojo pod usode namenjeno vlogo. No, sila bo sijajnejša, boljše in močnejše Jugoslavije, ki jo vsi pričakujemo in ki bo obsegala vse Srbe, vse Hrvate in vse Slovence.

Na simboličnih žrtvah in ruševinah Beograda se bo rodila velika Jugoslavija, ki bo končno realizacija stoletnih težanj in naporov Srbov, Hrvatov in Slovencev.

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah.
Težnina Polka
Na ploščah — valček št. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMPERICA — št. M 571
Za toz. cent in celo plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL INC.
483 West 42nd Street, New York

NARODNA REGISTRACIJA 27. APRILA.

Vsi moški, katerih 45. rojstni dan je bil na dan 16. februarja 1942, ali poprej in ki niso dosegli svojega 60. rojstnega dne na dan 27. aprila 1942, se morajo prijaviti pred svojimi lokalnimi nabornimi svetovi — Selective Service Board — v ponedeljek dne 27. aprila v svojo regijo, kakor je razglašeno na glavni stan Selective Service Systema.

Državni ravatelj narodne oblasti pa enajst, začetni registracijo že v soboto, dne 25. aprila in tudi držati svoje urade odprte v nedeljo dne 26. aprila, ako mislijo, da število registrirancev v kakem kraju je preveliko, da bi ga lokalni naborni komisije mogle opraviti v enem samem dnevu. Lokalni naborni uradi bodo odprti od 7. zjutraj do 9. zvečer.

Registracija moških v starostni skupini 45—65 let, izpolni štetje moške sile tega naroda, ali moški v tej skupini niso podvrženi vojaški službi pod zakonom Selective Service and Training Act. Iste informacije pa se bodo zapisale na registracijskih listkih, kakor v treh prejšnjih registracijah moških pod starostjo 45 let.

Nikakva narodna loterija se ne obdrži za moške v 45—65 starostni skupini ker niso podvrženi vojaški službi ali izdajo se serijske številke, ki jih lokalni board zapise na registracijskem listku.

Naborni glavni stan je nasvetoval lokalnim komisijam, naj izberejo registracijske prostore z največjo skrbnostjo, tako da mnogi izmed postojnih registrantov ne bodo trpeli prometnih težav ali predolgihi zamu ob registraciji.

Vprašamo, ki se bodo zahtevala od vsakega registranta, so njegovo ime, stanovanje, pošta, adresa, telefon, starost, etni in dan rojstva, kraj rojstva, ime in naslov človeka, ki bo vedno znal, kje se nahaja: ime in naslov delodajalea in kraj dela in posla.

RINGLING BROS. in BARNUM & BAILEY CIRCUS

Približno pol stoletja spomladi je vzbudil v New Yorku s svojo pomladno otvoritvijo znani velikanški cirkus Ringling Bros. in Barnum & Bailey. Veličastna otvoritev se je vršila pretečeni četrtek dne 9. aprila v Madison Square Garden na 50. cesti in Osmi aveni v New Yorku.

Letošnja predstava prekaša vse dosedanje v vseh ozirih, z raznimi različnimi novimi ter zelo zanimivimi točkami, katere se je posrečilo tudi to pot vpeljati pod vodstvom Mr. John Ringlinga, Northa in njegovih izvedencev.

Klovni, pod vodstvom Mr. John Murray Andersona, vprižarjajo razne točke, ki so ne samo razveseljive, temveč tudi umetniške.

V teh velikanških posameznih predstavah nastopi 2000 ljudi kakor tudi različne vrste živali.

Dosti ste že slišali o gorili: Mr. in Mrs. Gargantua the Great, in letos kot leto poprej hoče vsak videti te orjaške živali.

Ta velikanška predstava se vrši dvakrat dnevno in sicer ob 2.15 popoldne in ob 8.15 zvečer. Vstopnice so po \$1.10 do \$4.40. Otroci izpod 12. let plačajo polovico.

Predstava je velikanška, zanimiva in pestra — vredno je iti jo pogledat.

To in Ono

Josip Strekelj: ZELENJADNI VRT

Siljenje povrtnine

Da je družina tudi pozimi in v rani pomladi založena z zelenjavo, posojemo na izpraznjene grede v času od sreda avgusta do sreda septembra zimsko povrtnino, zimsko solato, spinac, motovilec, korenje, ohrovt in zelje. V novembru presadimo sadike ohrova in zelja v 12 inčev globoke brazde, ki jih usmerimo od vzhoda proti zahodu, da so za zavarovanje od severnih vetrov.

Spomladi te okopljemo, prisujemo in če je treba, pognojimo z gnojnico ali z umetnim gnojilom. V ta namen volimo zgodnje sorte.

Zimska povrtnina

Povrtnina, ki jo vzgojimo do pozne jeseni z namenom, da jo prezimimo, ne smemo zalivati z gnojnico, stranskišnico, niti s takimi umetnimi gnojili, ki vsebujejo dušik. Taka gnojila sicer pospešijo rast, ne pa trajnosti. Zato taka zelenjava v prezimovališču kmalu zgine. S stranskišnico pa predvsem ni umestno zalivati iz zdravstvenih ozirih, pa tudi ne, ker dobi od nje povrtnina zopern in jedek vonj.

Najboljši prostor za prezimljenje povrtnine je klet. Prezimujemo jo pa tudi v mrzlih gredah pod okni in v kojah. Ako želimo, da nam pozno v zimi ostane zdrava, moramo v glavnem upoštevati: da ni še dorasla, da ni pretesno vložena; da ni listje, zlasti pri enjavi, prisuto z zemljo, temveč samo korenine; da ne močimo listja ob potrebi zalivanja; da ni ob vlaganju mokra; da je po

Novi jugoslovanski poslanik v Kubiševu

Kubišev, 28. marca (Tass) — 27. marca je prisel v Kubišev novi poslanik in opolno-močni minister Jugoslavije v Sovjetski Uniji, g. Stanoje Simić. Na postaji so ga pričakovali predstavniki Narodnega komisarijata za zunanje zadeve, člani jugoslovanskega poslanstva in grški minister v Sovjetski Uniji g. Panajotis Pipinelis.

TO JE KNJIGA katero boste Z VESELJEM ČITALI ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČO

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v njej je v kratkih doletih poglavljih opisanih tisočletni razvoj slovenskega naroda od davnih početkov v starih slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno uresničena življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovincih več kot mi moremo hvaliti katerikoli naše zgodovinsko delo.

18 POGAVLJ — 415 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poštne plačane

KUPUJTE

UNITED STATES SAVINGS BONDS in STAMPS

možnosti v prezimovališču 35 stopinj do 38 stopinj toplote; da sproti odstranjujemo, kar je gnilega.

Vzmljenje povrtnine

Vrtnar spomladi kaj težko pričakuje prvo povrtnino. Na prostem, v zavetni sončni gredi, gre nekoliko hitreje kakor na odprti legi, pa tudi to ne zadovoljuje, zlasti, ker so noči mrzle. Izkušeni vrtnarji se poslužujejo mrzlih in toplih gred kakor za vzgojo sadik. V take posade februarja in marca zlasti v jeseni posajeno zimsko solato. Oskrbovanje toplih gred pa zahteva mnogo pozornosti zaradi uravnavanja toplote. — Enostavnost se mrzle grede. Take napravimo preprosto in ceneno, ako zbijemo iz štirih desk okvir poljubno dolg, širok pa 48 inčev, kakor so gredice na vrtu. Na gredici pripravimo boljše zemljo ter na to položimo okvir tako, da je zadnja, severna stran 8 inčev višja kakor sprednja. Namesto dragih steklenih oken, naredimo iz remelnjov okvirje v velikosti 48 inčev x 36 inčev. Na te pritrdimo močan papir, kakršnega rabijo za pakovanje ali za papirnate vrečice. Zaradi odpornosti proti moči prevlečemo papir s firnežem. S temi papirnati okni, ki jih položimo na zbiti okvir, pokrijemo tako mrzle grede ter posadimo vanjo prezimljene sadike prve dni marca. Da tako gredo zavarujemo proti mrazu, jo še odemo s slamatnimi storjami in deskami, ako je potreba. Še bolje jo zavarujemo, ako jo krog in krog obložimo z gnojem ali s listjem.

S tako napravo uspešno odemo prezimljeno povrtnino tudi na stalnem mestu, na gredah iz prejšnjega leta, in jo prsilimo, da pospeši rast, na primer petersilj, radič, motovilec, zimska spinacea, zimska solata i. dr. S tem jo tudi obvarujemo pozebe, ki je najnevarnejša v februarju in v začetku marca, ko ponoči zemlja zmruže, podnevi se pa taja. Če bi se povsod in pri vseh slojih spoznala in gojila različnejša zelenjad ter v večji meri nadomeščala mesno hrano, bi bili obvarovani marsikateri bolezni, ker je dokazano, da vsebuje vsaka zelenjad zdravilne snovi, ki krepijo in uravnujejo človeški organizem. Naj bi torej vsaka družina imela svoj vrt, ki nudi prehrano, za bavo in zdravje.

S tem je zaključen strokovnjaki opis "Zelenjadnega vrta." Četudi je nam bilo že dosti znano o pripravi in obdelavi vrta, je skoraj vsaki čitatelj ali čitateljica z veseljem prebrala spis Josipa Strekelja. Z vrtnom je mnogo dela in tudi dosti razvedrila. Plačilo pa je vedno vredno dela.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 60,000

PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNP

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ADVERTISE in

"GLAS NARODA"

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 76

Tujec je govoril ostro in odločno:

"Jaz sem vladimir Korzakov, član moskovskega revolucionarnega tribunala. Prinesel sem vam ukaz vlade, kateremu se morate pokoriti, sicer nastopim proti vam kot proti rebelu in uporniku."

Tujec je zopet govoril mlačno, da so ga ljudje lahko razumeli. Čim so slišali, da je Rus in iz Moskve, so takoj ujetnike razvezali. Tudi Szamuel sam se ni več upal upirati. Samo glasno je še mrmral:

"Pritožim se v Budimpešti zaradi oblike vašega nastopa."

Korzakov je pripomnil z resnim poudarkom:

"Ako bi vi bili v Moskvi, bi vas že postavil pred tribunal in dal obsoditi. Omadeževali ste sveto pravico človečnosti."

Omadeževali revolucijo, ki je strla verige tiranstva. Vi ste groši kot najhujši tiran in ste zaslužili smrt."

Vladni komisar se je zarežal.

"Puščam vas tu z vašimi fantazističnimi teorijami o človečnosti. Le glejte, kako sami opravite s temi baže osvobojenimi ljudmi."

"Proč od tu!" je zaklical svojim ljudem in se vsedel v avto. Šofer je pogledal in avto, zavrt v oblake prahu, je oddrčel s trga po široki cesti. Ostali komunisti so sledili v drugih vozovih, maklo je za njimi zrl neznan tujec. Ko so izginili v daljavi, je vladno, toda odločno velel baronesi.

"Vstopite hitro v moj avto, morate proč, ker tu niste varni. Niti trenotek ne smete zamuditi."

Mlada dama je odločno izjavila:

"Z vami ne! Zakaj bi se z vami poljajala?"

"Hočem vas rešiti, vas pripeljati k vašemu očetu," je v naglici pripomnil neznanec. "Prosim vas, ne pomišljajte, naše življenje visi na eni nitki."

Namignil je šoferju, ki je sprožil motor in zaklical svoje mu spremljevalcu:

"Pomagaš dani v voz, Toni, toda hitro!"

Nemško izgovorjene besede so premagale baroneso in odpor. Vstopila je v voz. Tujec se je vsedel poleg nje in zaklical okoli stoječi množici:

"Ako se prihodnje zopet pojavijo komunisti, se branite kot morate in se ne dajte obesti kot garjevi psi. Vlada je preselila, da bi vam mogla poslati druge, kakor tolovajske bande. Ta Bela Kuhn in tovariši niso ničesar drugega kakor roparska sodrga, katere dnevi so že štet."

Zaloputnil je vrata avtomobila in avto se je jel premikati sprva polagoma nato pa vedno hitreje in hitreje. Bil je skrajni čas. Ulice so polagoma oživele in po odhodu boljševikov so prihajali ljudje v množicah iz svojih skrivališč. Pogled na obsežne je izzval njihovo jezo in ogorčenje. V svoji bosti so si iskali žrtve. Iz skrivališč so prinesli ljudje orožje. Hlapec, ki so bili udeleženi pri moritvi, so kazali na turca:

"To je tudi eden izmed njih! Ta je Rus! Ta je boljševik!"

Klici jeze in ogorčenja so dnevali, strelji so pokali za avtom, ki se je oddaljeval v divjem diru. Tujec je v skrbih gledal na svojo spremljevalko, da bi je ne zadela kakšna krogla ki so žvižgale za njim. "Nič se ne bati, gospod grof," je pomirjeval drugi, ki je baronesi pomagal v voz in sedel na zadnjem sedalu. "Takoj smo iz strelne daljave. Pametnejše bi bilo, da bi se ti ljudje postavili v obran proti boljševikom."

Grof je prikimal. Svojo pozornost je posvetil baronesi, ki je bila po nepričakovani rešitvi živčno popolnoma uničena. Krvavito je plakala in njeno telo se je zvijalo v blazinah kakor ob vročici. Grof je vzel iz predala steklenico konjaka in ji z žganjem odrgnil senca. Končno ji je dal tudi požitek konjaka. Nato ji je ponudil cigareto, rekoč:

"Baronesa, poskusite malo kaditi, to vsa posmiri."

Mlada dama si je obrisala potno čelo. Njeno razburjenje se je polagoma poleglo. Postajala je mirnejša, ker se je zavedala, da je na varnem. Poskušala je že, da bi se zadovoljno smehljala.

"Vi ste zelo skrben, gospod. Ali vas smem vprašati, kdo ste in kaj je vas napotilo, da ste me rešili?"

"Lagal bi se, baronesa, ako bi zatrjeval, da sem bil od vsega začetka namenjen vas rešiti. Sledil sem vladnemu komisarju Szamuelju z namenom, da mu iztrgam iz rok nekaj njegovih žrtev in ga vsaj za nekaj časa napravim neškodljivega. Predno pride v Budimpešto in tam izve, da je bil prevaren, so lahko razmere v teh krajih že temeljito izpremenile. Podadmiral Horthy s svojimi četami se nahaja preblizu, da bi si upali poštanjski krvniki znova pričeti s prelivanjem krvi v teh krajih."

Mlada dama se je začudila:

"Torej niste ruski revolucionar iz Moskve?"

"Nisem revolucionar, baronesa. Jaz sem grof Wolkenstein, star prijatelj vašega očeta. (Ko sem zasledoval Szamuelja in prišel semkaj, mi je povedal neki begunec, da so vas prišli in vzele s seboj. Hitel sem, da vas rešim. Hvala Bogu da se mi je stvar posrečila."

Baronesa mu je hvaležno stisnila roko.

"Pojavite se kot angelj božji v najhujši sili." Ob spominu na doživljanje je znova sprelotela groza. "Kaj bi se z mano zgodilo, ako bi me ne bili rešili?"

Grof v spremljevalcu, ki ni bil nihče drugi, kakor njegov komornik Toni Hofer, je vzel iz predala v vozu precejšnjo zalogo mrzlih jedi in steklenico vina.

"Ali hočete baronesa, nekaj prigriznit? To je gotovo najboljšo pomirjevalno sredstvo po takšnih doživljanjih."

Baronesa se je zahvalila. Ko pa ji je nalil kozarec vina in ji ponudil nekaj obloženih kruškov, se je dala pogovoriti, da je vzela kruh in izpila čašo vina, kar ji je znatno okrepčilo njene duševne in telesne moči.

"Iskrena hvala. Prav dobro mi je tehnika. V razburjenju nisem jedla že od večeraj. Večera smo izvedeli, da je na potu Szamuel s svojimi krvniki."

"Zakaj niste pravočasno pobegnili, baronesa?"

(Nadaljevanje.)

Slovenci na Gorenjskem pod Hitlerjem

(Izvirno poročilo iz Slovenije.)

Pregled prebivalstva.

IV. maja 1941, deloma tudi 5. v juniju, je Gestapo po posebnih komisijah izvršil pregled prebivalstva po vseh gorenjskih občinah. V radovljiskem okraju so se ti pregledi pričeli najprej v Radovljici sami in sicer 2. maja. Trajali se nekaj dni.

V komisijah za pregled so bili seveda v prvi vrsti Nemci, člani Gestapa. Med njimi je bil tudi po en psihater. Prideljeni so jim pa bili tudi domačini, zaupniki Nemcev, ki so dajali komisiji potrebne podatke in pojasnila. V nekaterih krajih je komisija ljudi tudi fotografirala, drugo celo z roentgenovimi žarki pregledovala, zlasti v industrijskih predelih. Pri teh komisijah je sodeloval med drugimi Nemci tudi neki Schwarz, takratni učitelj na Koroskem, ki pa sedaj poučuje na šoli v Medvohah.

Od domačinov so bili v radovljiskem okraju kot nemški zaupniki na komisijah med drugimi naslednji: V Radovljici sedanji komisar Jože Babnik, ki je edini v celi občini prišel v prvo kategorijo; občinski tajnik Sušek, ki se je pa po prihodu Nemcev začel pisati Schreberg, pa je bil vendar pozneje 12. julija, aretiran in odpeljan v Begunje, kjer je ostal do 20. avgusta; v Bohinju je sodeloval v teh komisijah bivši solski upravitelj Stare Matije iz Bohinjske srednje vasi, ki je pozneje, po opravljenem posebnem tečaju v Celovcu, dobil učiteljsko službo nekje na Koroskem; na Breznici je bil zaupnik Nemcev občinski komisar Hločvar, na Dovjani občinski komisar Vinčig itd.

Komisije so ljudi ocenjevale po različnih vidikih: narodnost, rasa, zdravstveno stanje, udeleževanje v javnem življenju, itd.

Pregledane Slovence je komisija delila v 5 skupin:

1. Nemci iz Rajha.
2. "Volksdeutsche" Nemci po krvi, oziroma Slovenci, ki so Nemcem naklonjeni.
3. Slovenci, ki se niso izkazali sovražno napram Nemcem, ali oni, ki so bili Nemcem naklonjeni in se niso nikoli javno udeleževali.
4. Nekateri Slovenci, ki so se

javno udeleževali, vendar proti Nemcem niso sovražno nastopali.

5. Vsi ostali. (Kakor se je pozneje izkazalo, so te ocene odločale, kdo bo izseljen. Ljudje četrte in pete skupine so bili od vsega začetka odločeni za izselitev. Vsi tisti, ki so bili ob času popisovanja v zaporu, so brez nadaljnje drabije številke 5. S tem so bili obsojeni v neizogiben izgon. Tisti, ki so bili zaprti v šentvidskem taborišču, so komaj čakali, da pride čas za izselitev. Tako bodo vsaj rešeni silnega trpljenja.

Vsi ti ukrepi nemških oblasti, aretacije, ljudsko popisovanje, ocenjevanje in taborišča — so bile le priprave za končni cilj: z izselitvijo Slovencev izprazniti zasedeno ozemlje in ga prepustiti nemškemu življu, da bo to gospodaril, užival plod žuljev in pil slovensko kri.

Prisilno preseljevanje.

S prisilnim izseljevanjem so pričeli najprej v radovljiskem okraju, in sicer dne 1. julija lani.

To je bil dan groze na Jesenicah, odkoder se je glas o pobiranju družin za izgon z bliskovito naglico razširil po celotnem okraju in še dalje. Marširajoči je hitel na Jesenice, da bi zvedel podrobnosti o postopanju nemških oblasti.

Radovljica je prišla na vrsto 2. 8. in 9. julija.

Tudi ostali kraji na "Spodnjem Koroskem" so med tem postali žrtve teh nemških posegov v mirno življenje domačinov na slovenskih tleh.

Nemci so prihajali po ljudi z avtobusi in tovornimi avtomobili. Ob vsaki uri dneva so prihajali nemški policijski uslužbeni, ki so od posebne komisije v St. Vidu prinašali pisma tistim, ki so bili določeni za izselitev.

Pojti pa na "Spodnjem Koroskem" niso prihajali po ljudi.

Ob pripravah za odhod nemški policaji niso puščali ljudi niti za trenotek samih. Obsojenci so imeli na razpolaganje pol ure do dve uri časa. Pri pospravljanju reči so policaji po večini si sami pomagali. Odrasle osebe so smele odnesti s seboj do 50 kilogramov, otroci pa do 25 kg. Policaji so izjavljali, da je dovoljeno vzeti kar koli, samo da ne presega predpisane teže. Nekateri policaji so pustili, da so ljudje jemali s seboj tudi rjuhe in blazine, drugi pa tega niso dovoljevali.

Pri prvih navalih izselitvenih postopkov ni nihče vedel, kaj naj stori in kako naj si pomaga, da bo rešen poti v St. Vid in od tam naprej v izgnanstvo. Zakaj iz St. Vida se je le redko kdo vrnil, do malega vsi so bili iztirani iz dežele. Ob drugem in tretjem jemanju so pa ljudje že spoznali, kako je treba ravnati, da nide usodi in vsaj začasno postanejo doma. Precej iskancev je nenadoma pobegnilo z doma, drugi so bili ob prihodu nemških policajev slučajno "odsotni". Vsi taki so res ostali v Sloveniji. V nekaterih primerih so domači orožniki, čeprav Nemci, sami pomagali ljudem, da so mogli hitro pobegniti iz hiš. Sploh je orožništvo bilo ljudem naklonjeno in je skušalo pomagati, kjer je bilo le mogoče. Za odhodne so naročali policajem, naj samo zapišejo: Ni doma.

Vsak izganec je prišel pred odhodom pred tri komisije: Prva komisija je vsakega preiskala prav do kože in mu pregledala tudi prtljago. Denar je eden uradnikov odvzel in ga spravil v posebno kuverto, ne da bi ga prešel. Z denarjem vred slo je tudi dosti blaga; mast, olje, tobak, cigarete, milo. — Nihče ni prejel za odvezte r eči potrdila, kaj šele odškod-

Darwin, Canberri, Sittang...

TO SO KRAJI, O KATERIH ČITATE IN O KATERIH SLIŠATE V DNEVNIH POROČILIH V LISTIH IN PO RADIO

VSI TI KRAJI SO OZNAČENI V

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

ZBIRKA NANOVO IN LEPO TISKANIH ZEMLJEVIDOV V 7 BARVAH, KAŽE SVET, KAKORŠEN JE DANES IN VAM POMAGA RAZUMETI ZGODOVINSKO VAŽNO DELOVANJE DIKTATORSKIH IN DEMOKRATSKIH DRŽAV

Sedaj vsakdo potrebuje dobri atlas!

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

S A M O

35 centov

48 VELIKIH STRANI
NOVA IZDAJA

Naročite ga še danes!

Svet pripada ljudem, katerih radevednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežno zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globočino oceanov in jezer, dolžino najdaljših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Note

PIANO-HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERSKI
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE—št. 415

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani

Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — št. 408

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani

vsevir Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI—št. 415

2 1/2 x 4 inčev — 255 strani

vsevir Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani

Cena 75c

SKRBI ZA DUŠO (št. 408)

3 x 4 1/2 inčev — 512 strani

Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM—(št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev—384 strani

Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po zori označeni ceni. Zaloga pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi posrečiti.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN

fino vezano 35

v umje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL

v fino umje vezano.....1-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Kupujte United States
Savings Bonds in Stamps!